

GameStop (GME), 2021 başında finansal durumu zayıf, hisseleri uzun süredir düşüş trendinde olan bir video oyunu perakende şirketi idi. Büyük hedge fonlar şirketin geleceğini kötü görerek GameStop hisselerinde yoğun açığa satış (short) pozisyonları almıştı – öyle ki açığa satılan hisselerin miktarı, mevcut halka açık hisse sayısının %140'ına ulaşmıştı. Bu durum hissede büyük bir short squeeze (açığa satış sıkıştırması) potansiyeli doğuruyordu.

GameStop Corp., ilk halka arzını 2002 başlarında gerçekleştiren geleneksel bir perakende video oyunu satış zinciridir. 2021 yılına gelindiğinde, hisse senedi fiyatları istikrarlı bir şekilde düşmeye başlayınca sıkıntılı bir şirket haline gelmişti. Bir süredir mağazalarını kapatıyordu ve pandemi satışlarındaki düşüşü hızlandırdı. 2019 yılında şirket için bir alıcı bulma girişimi başarısızlıkla sonuçlandı ve temettü ödemesi durduruldu. Hisse senedindeki pozisyonlar yoğunlaşmıştı ve büyük bir kısmı aktif ve aktivist profesyonel yatırımcılar tarafından tutuluyordu.

Ocak 2021'de Reddit üzerinde örgütlenen binlerce bireysel yatırımcı, GameStop hisselerinde alım kampanyası başlattı. Bu hareket, yatırımcıların beğendikleri hisseleri almak için bir araya gelmeleri olarak lanse edildi. WallStreetBets forumundaki gönderiler ve tartışmalar, GameStop'un "ucuz" olduğu ve büyük fonların açığa satış pozisyonlarında sıkışabilecekleri anlatısını yayarak adeta kendi kendini gerçekleştiren kehanet oluşturdu. Sonuçta bir anda GameStop hisselerine yönelik alım talebi patladı: 13 Ocak 2021'den itibaren birkaç hafta içinde GameStop hisseleri %1700'ün üzerinde değer kazanarak 20 dolar civarından 483 dolara kadar fırladı. Bu yükselişin, özellikle Reddit'teki WallStreetBets sohbet forumu olmak üzere sosyal medya aracılığıyla organize edilen Robinhood Financial platformunu kullanan perakende yatırımcıların işlem hacmindeki büyük artıştan kaynaklandığı biliniyordu. Bu yükseliş sırasında günlük işlem hacimleri yüz milyonlarca hisseye ulaştı; fiyat yükselirken açığa satış yapan fonlar pozisyonlarını kapatmak zorunda kaldı. Nitekim Melvin Capital gibi bazı büyük hedge fonları GameStop'daki short pozisyonlarından milyarlarca dolar zarar ettiler. Bireysel yatırımcılar o dönemde bir zafer kazanmış görünüyordu; medya bu olayı "büyük balık küçük balığı yutar hikâyesinin tersine dönmesi" şeklinde nitelendirdi.

GameStop, Ocak 2021'de bir aylık bir süre içinde fiyatı 16 dolardan 347 dolara yükseldiğinde dünya finans camiasının dikkatini çekti. Ancak bu yükselişin benzersiz bir özelliği, GameStop'un temel unsurları yerine, çok sayıda bireysel yatırımcı ile hedge fonları gibi kurumsal yatırımcılar arasındaki rekabetti. Dolayısıyla, bu olay yatırımcı duygularının hisse senedi fiyatları üzerindeki etkisine dair benzersiz bir örnek teşkil ediyor. GameStop vakası, Reddit platformunda çok sayıda bireysel yatırımcıdan oluşan Wallstreetbets grubunun, büyük hedge fonlarına karşı kalabalığın gücünü göstermek için büyük hedge fonlarına karşı kampanya başlatmasıyla başladı.

Reddit platformundaki bu bireysel yatırımcı grubu (Reddit yatırımcıları), ilgili hedge fonlarının GameStop hisselerinde yaptığı büyük çaplı kısa pozisyonlara, GameStop hisselerinde uzun pozisyon olarak karşılık verdi. Bu büyük çaplı kısa satışın arkasındaki temel neden, GameStop şirketinin son üç yıldır zayıf temelleriydi ve hisse fiyatlarında daha fazla düşüş beklentisi vardı. Ancak, zayıf temellere rağmen, Reddit yatırımcıları GameStop hisseleri almaya başladı ve bu da bir ay içinde 21 kat artışa yol açarak kurumsal yatırımcılara büyük zarar verdi. Örneğin, en büyük ABD hedge fonlarından biri olan Melvin Capital Management, Ocak 2021'de GameStop hisselerindeki kısa pozisyon sıkışması nedeniyle yatırımlarının %53'ünü kaybetti.

GameStop olayında önemli bir rol oynayan faktör, GameStop hissesindeki kısa satış faaliyetidir. Aslında, bu büyük kısa satış, kısa tarafta aşırı kalabalık bir pozisyona yol açmış ve bu da doğası gereği bir geri dönüşe karşı savunmasız hale gelmiştir. Birçoğu amatör olmayan Reddit yatırımcıları, bu zaafı doğru bir şekilde tespit etmiş ve GameStop hisselerindeki düşüşe bahis oynayan hedge fonlarına baskı yapmayı başarmıştır.

Sosyal medyada körüklenen toplu yatırımcı hareketleri, ele aldıkları varlıklarda genellikle aşırı oynaklığa (volatiliteye) yol açmaktadır. GameStop örneğinde görüldüğü üzere, kısa sürede gerçekleşen devasa fiyat hareketleri ve artan hacimler fiyat oynaklığını tarihî zirvelere çıkardı. Örneğin GameStop hissesi Ocak 2021’de birkaç gün içinde %1700’den fazla yükselip ardından sert düşüşler yaşarken, günlük getiri volatilitesi de olağanüstü seviyelere ulaştı. Nitekim hisse getirilerinin standart sapması, 2 Şubat 2021’de günlük %40 gibi ekstrem bir düzeye çıktı ve bu, önceki yıllarda görülmeyen bir oynaklık demektir.

Sosyal medya etkisi açısından diğer önemli nokta sosyal medyada paylaşılan içeriklerin dilinin ve tarzının, yatırımcı davranışlarını “oyunlaştırma” (gamification) yönünde etkileyebiliyor olmasıdır. Örneğin WSB kültüründe kullanılan “diamond hands” (elmas eller – hisseyi asla satmamak), “to the moon” (aya fırlıyor – uçacak anlamında) gibi ifadeler ve mizahi görseller, yatırım yapmayı ciddi bir finansal karar yerine bir oyun veya bir topluluk hareketi gibi sunuyor. Bu şartlar altında, özellikle genç ve finansal deneyimi sınırlı yatırımcılar riskleri gereğinden az düşünerek sırf popüler söyleme uyarak işlem yapabiliyorlar. Hype (abartılı heyecan) ve dedikodu sosyal medya aracılığıyla çok hızlı yayıldığı için, rasyonel değerlendirmeler geri planda kalabiliyor. Gerçekten de GameStop dönemi, temel şirket değerinden kopuk, tamamen haberler ve söylentilerle yön bulan bir kitle davranışına sahne oldu. Birleşik Krallık finans otoritesi FCA, GameStop dalgasını “hype ve FOMO tarafından körüklenen spekülasyon bir yatırım çılgınlığı” olarak tanımladı; pek çok acemi yatırımcının, forum spekülasyonlarının gazına gelip riskleri tam anlamadan zirveden alım yaptığını vurguladı.

Bireysel Yatırımcıların Geleneksel Aktörlere Karşı Avantaj ve Dezavantajları

Sosyal medyanın sağladığı yeni iletişim ve örgütlenme kanalları, bireysel yatırımcılara geleneksel büyük oyunculara karşı bazı avantajlar sağlarken, beraberinde ciddi dezavantajlar da getiriyor:

Avantajlar:

Kolektif Güç: Bireysel yatırımcıların piyasalara olan etkisi tek başlarına zayıfken, sosyal medya sayesinde binlerce kişi aynı anda hareket edebiliyor. Bu da bir araya geldiklerinde “büyük balık” kadar etki yaratabilmelerini sağladı. GameStop vakasında dağınık bireyler, WSB üzerinden koordinasyonla hareket edip büyük hedge fonlarını zora sokacak ölçüde fiyatları yükseltebildiler. İlk defa bireysel yatırımcılar birlikte hareket ederek bir short squeeze tetikleyip profesyonel spekülörleri oyundan çıkmaya zorladı. Bu kolektif hareket, piyasalarda güç dengesinin tek taraflı olmadığını göstermesi bakımından önemlidir.

Bilgiye Erişim ve Farkındalık: Reddit, Twitter gibi platformlar sayesinde bireysel yatırımcılar analizlerini, fikirlerini geniş kitlelerle paylaşabiliyor. Örneğin GameStop konusunda başlangıçta birkaç kullanıcının yaptığı derinlemesine analiz (short pozisyonların aşırılığı gibi) WSB forumunda yayılarak genel bir farkındalığa dönüştü. Normalde sadece profesyonellerin görebileceği bir fırsatı bireysel yatırımcılar kolektif akıl yoluyla tespit edip değerlendirebildi.

Piyasada Yeni Aktör Olma: Bireysel yatırımcılar sosyal medya öncesi dönemde piyasa hareketlerinde daha pasif bir role sahipti. Oysa artık gündemi belirleyebilecek bir aktör haline gelebildiler. GameStop olayıyla birlikte Wall Street’teki profesyoneller dahi WSB’de nelerin konuşulduğunu yakından takip etmeye başladı. Bu da bireysel yatırımcılara psikolojik bir üstünlük ve öz güven kazandırdı. Kısım de olsa piyasaların demokratikleşmesi, yani finans dünyasında söz sahibi olmanın yalnızca büyük fonlara özgü olmaktan çıkması söz konusudur.

Dezavantajlar:

Deneyim ve Bilgi Eksikliği: Sosyal medyadaki birçok bireysel yatırımcı finansal okuryazarlığı sınırlı, piyasa tecrübesi az kişilerden oluşuyor. Sürü psikolojisiyle alım satım yaparken çoğu zaman risk yönetimine dair bilgi eksikliği göze çarpıyor. Bu da büyük oyunculara karşı dezavantaj yaratıyor; zira profesyonel fonlar riskleri hedge ederken veya pozisyonlarını hızlıca ayarlarken, bireysel yatırımcılar duygusal kararlar alıp büyük kayıplar yaşayabiliyor. Nitekim GameStop yükselişinin sonunda elinde hisseyle kalan pek çok bireysel yatırımcı sert düşüşlerde ciddi zararlar etti.

Sermaye ve Teknik Yetersizlik: Bireysel yatırımcıların kişi başına sermayesi sınırlı olduğu için, toplu hareket etseler dahi uzun vadede büyük fonlara karşı dayanma güçleri az olabilir. Örneğin yükseliş sırasında teminat gereksinimleri arttığında bireysel yatırımcıların pozisyon taşıması zorlaştı, oysa büyük fonlar daha rahat ek kaynak bulabilir. Ayrıca büyük kurumlar algoritmik yüksek hızlı işlem altyapısına sahipken, bireysel yatırımcılar işlem hızı ve verimliliği konusunda geride kalır.

Platform Kısıtlamaları ve Sistemik Engeller: GameStop olayı gösterdi ki, piyasa altyapısını kontrol eden aracı kurumlar ve düzenleyiciler gerektiğinde işlemlere kısıt getirebiliyor. Robinhood gibi uygulamalar, volatilité çok yükselince bireysel yatırımcıların alım yapmasını durdurdu. Borsalar devre kesicilerle işlemleri askıya aldı. Bu tür hamleler genelde piyasa istikrarı için yapılırsa da pratikte bireysel yatırımcının aleyhine sonuçlandı (fiyatlar düşerken satış yapmalarına izin verilip alım engellendi). Büyük fonlar ise bu esnada pozisyonlarını kısmen toplama fırsatı buldu. Yani sistem genelde büyük oyuncuları koruyacak şekilde tasarlandığından, bireysel yatırımcılar avantajlı bir konum elde etseler bile bunun kalıcı olması zor.

Manipülasyon ve Aldatılma Riski: Sosyal medyanın anonim doğası, kötü niyetli bazı aktörlerin bireysel yatırımcı kalabalığını kendi çıkarları için yönlendirmesine imkan tanır. Örneğin yüksek takipçili bazı "fenomen" hesaplar bir hissede pozisyon alıp ardından o hisseleri öve öve fiyatını şişirerek sonradan sattıkları pump and dump düzenlerini uygulayabilir. Nitekim 2022 sonunda ABD'de, Twitter ve Discord üzerinden piyasa dolandırıcılığı yaparak 100 milyon dolar kazandığı iddia edilen 8 influencer hakkında suç duyurusu yapıldı. Bu gibi durumlarda aslında bireysel yatırımcılar, sosyal medyada güvendikleri kişilerin tuzağına düşüp manipülatörlerin kazançlarına alet olabilirler. Dolayısıyla kolektif hareket avantajı, kontrolsüz kaldığında yine bireysel yatırımcıyı mağdur edebilecek bir dezavantaja dönüşebilir.

GameStop olayı ve benzer sosyal medya kaynaklı piyasa fenomenleri, finansal piyasalarda köklü bir değişimin habercisi olmuştur. Sosyal medyanın sağladığı örgütlenme gücü, bireysel yatırımcılara ses getiren başarılar kazandırıp finansın kısmen demokratikleşebileceğini gösterirken; aynı zamanda piyasaların manipülasyona ve oynaklığa ne kadar açık hale gelebildiğini de ortaya koymuştur. Hisse fiyatlarında görülen olağanüstü volatilité, yatırımcı psikolojisindeki yeni dinamikler (FOMO, sürü davranışı) bireysel ve büyük oyuncular arasındaki çıkar çatışmaları ve işbirliği imkanları, hepsi bu dönemde gözler önüne serilmiştir. Düzenleyici otoriteler, bir yandan bu tür hareketlerin içerdiği riskleri sınırlamak (ör. piyasa suistimalini engellemek, altyapı aksaklıklarını gidermek) için adımlar atarken, diğer yandan finansal katılımın artmasındaki olumlu yönü de tamamen baltalamamaya özen göstermek durumundadır.

Unutulmamalıdır ki, finansal piyasaların sağlıklı işlemesi için güven ve adil oyun kuralları esastır. Bireysel yatırımcılar sosyal medya aracılığıyla güç kazanırken, bu gücü sorumlu kullanmayı ve temel analiz disiplini göz ardı etmemeyi öğrenmelidir. Diğer taraftan büyük piyasa aktörleri de yeni dönemde bireysel yatırımcı dalgasını hafife almanın ciddi maliyetleri olabileceğini görmüşlerdir. Son tahlilde, sosyal medyanın finansal piyasalara etkisi çift taraflı bir kılıç gibidir: Doğru kullanıldığında finansal bilgi yayılımını hızlandırıp şeffaflığı artırabilirken, yanlış kullanıldığında ise piyasa bütünlüğünü bozup yatırımcıları zarara uğratabilir. GameStop ve benzeri olaylardan

alınan ders, tüm paydaşların (yatırımcılar, düzenleyiciler, platformlar ve aracı kurumlar) bu yeni paradigmayı dikkate alarak daha şeffaf, bilinçli ve dengeli bir piyasa ortamı oluşturmak için işbirliği yapmasının gerekliliğidir.

KAYNAKLAR

Long, S., Lucey, B., Xie, Y., & Yarovaya, L. (2022). "I just like the stock": The role of Reddit sentiment in the GameStop share rally. *Financial Review*, 58(1), 19–37. <https://doi.org/10.1111/fire.12328>

Malz, A. M. (2021). The GameStop episode: What happened and what does it mean? *Journal of Applied Corporate Finance*, 33(4), 87–97. <https://doi.org/10.1111/jacf.12481>

Umar, Z., Gubareva, M., Yousaf, I., & Ali, S. (2021). A tale of company fundamentals vs sentiment driven pricing: The case of GameStop. *Journal of Behavioral and Experimental Finance*, 30, 100501. <https://doi.org/10.1016/j.jbef.2021.100501>